

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak			
Helyben:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hétra	1 "	Egy hétra	2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.
Hirdetések a leggyorsabb elszámolás mellett vétetnek fel

Az érdem.

Debreczen, jan. 7.

Az érdem oly elvont fogalom, melyet épen oly nehéz körvonalozni, mint a becsületet. Ez is, az is sokban függ a kor felfogásától, az emberi gyarlóság elnézésétől. Sokszor érdemszámba veszi a huzalozás azt is, ami tulajdonképpen csak a kiszabott kötelesség teljesítése, máskor meg a valódi érdem előtt is szemet huny.

Elmondhatjuk, hogy az érdem, mely az emberi szolgálatok magasabb fokú hőmérője, csak akkor lehet valódi érdem, ha annak tisztaságához semmi kételkedés nem férhet. Am a mi gyöngéd, elnéző korunk, a huzalozó bankettezők sokszor jön tévedésbe az érdem igazi volta felől s gyakran nyújtja az elismerés pálmáját annak, ki meg nem érdemelte.

Az érdem mi volna más, mint a jól végzett kötelesség magasabb fokú megítélése. Ha valaki hivatalos állást tölt be és ez állásával járó kötelességeit pontosan teljesíti az még magában nem érdem, hanem a fizetés után megkívánható munka teljesítése. Ezért az illető nem várhat sem elismerést, sem különösebb megkülönböztetést, mert ennek várásával úgy tünethetne fel a dolgot, mintha a fizetést csak munkájukat nem teljesítőknél adták.

Korunkban — sajnos — szokásba jött

megünnepelni, az elismerés piedestáljára emelni fel az oly hivatalnokot, aki előírt kötelességét teljesítette. Az ilyen már nagy érdem nálunk. Elismeréssel, kitüntetéssel, jubilálással jár. A huzalozás odafonja homlokára babérkoszoruját és a talpnyalás dicsőítő ódákat zengedez a nagy férfiu kiváló érdemeiről. Pedig hát mit tesz az a kiváló férfiu? Egyszerűen kötelességét teljesítette, mint alkalmazott, meg szolgálva azért a jutalomért, melyet alkalmazójától kapott.

Ott, hol fizetéses viszonyról van szó. érdemről beszélni nem is lehet. Épen ezért csak korunk sajnálatos kinövésének tartjuk, ha egyes, fizetéses állásban levő hivatalnokok érdemét jegyezgeti fel Kló. A valódi érdem az, mikor visszavárás, vagy viszonzás nélkül olyan munkát végeztünk, mely által az állami vagy társadalmi élet csak nyerni tud. Érdem, ha valaki a házáért lángoló kebellet utolsó garasát is odaadja a hon oltárára. Érdem, ha valaki nemes indulattól hevítve a szegények és ügyefogyottakért áldozatra képes. Érdem, ha valaki életveszélyeztetésével megmenti felebarátját a fenyegető haláltól. Mindezek valódi érdemek, mert a tett nemes szív sugallatából eredt s nem volt összerakva viszonzással.

Ma, amikor a legcsekélyeb dolgot is nagygyá szeretnék fujni, mikor derűre-bo-

rura osztogatják az érdemjeleket azoknak kik kötelességüket teljesítették, jó lesz hát tisztába jönni azzal, hogy mi is az a valódi érdem melynek fogalmával a gyarló kor nincs reudben.

A mint megbecsülni tudjuk e valóban érdemes embert, épen oly neveléses és elítélendőnek találjuk ott is érdemet keresni, hol csak kötelességteljesítésről van szó.

Hogy a valóban érdemes emberek száma szaporodjék s neres esüljenek elismerésben azok kik arra rá nem szolgáltak, szükséges hogy a kor másképpen járjon el bírálatában és csak azokat jutassa az érdem babérához, kik arra valóban rászolgáltak.

Ilyen eljárással szaporodni fog az érdemes emberek száma, akik nem azért tesznek jót, hogy abból hasznot húzzanak vagy hogy érte dicséretet várjanak. Az igazán érdemes ember épen abban tünik ki más emberek felett, hogy szerény, félrehozódó, mint a tavasz ibolyája, mely bokor-árnyában hinti szét illatát.

Mihelyt a kor tisztába jött az érdem valódi fogalmával, meg tudja válogatni azokat, kik az elismerésre rászolgáltak s magánjukból is előhozta őket, hogy az érdem koszorújával körítse homlokukat.

Tárcza.

Poison herczegnő.

Itta: Tristan Bernard.

I. jelenet.

Szin: egy boulevard-kávéház terrasz, esti 10 óra tájban. Muche, azaz pardon: Théodore de Soupiéres ur egy asztal mellett ül. Irőszkőzőket rendelt s most idegesen nézegeti az óráját. Théodore de Soupiéres szerzője annak a folytatásokban megjelent regénynek, amely a Nemzeti Hang hasábjain nagy feltűnést kelt mostanában. A regény címe: Poison herczegnő.

A kis Dufiel, Théodore barátja, megáll a terrasz előtt.

Dufiel: Hangulatban?

Soupiéres: Az ám, hangulatban. Még ebben az órában meg kell írnom a folytatásomat. Tegnap már mulasztottam egyet s ma minden áron meg kell lennie. Tessék, és egy negyed óra múlva találkám van egy anyvival, aki valószínűleg letoglatja magának az egész estémét... Szoktad olvasni a regényemet?

Dufiel: Igen; néha; elég gyakran.

Soupiéres: Nem vallatlak... De mond csak, nem tennél nekem egy nagy szívességet: Ird meg helyettem a holnapi folytatást. Neked úgy sincs semmi dolgod.

Dufiel: Ez aztán kedves! Igaz, hogy ma

este semmi dolgom. Ez azonban csak az én szerencsétlenségem...

Soupiéres: Pompás! Igazán kedves fiu vagy. Minthogy pedig a kiadó öt aranyat fizet nekem folytatásonként... Természetesen ezért a folytatásért te kapod az öt louis-t.

Dufiel: Istenemre... hanem, nem volnát szives az öt aranyat előlegezni? nagyon kapóra jönne nekem e perczen.

Soupiéres: Kérlek. Itt az öt csikó. És most dolgozzál, öregem. De ne bonyolítsd túlságosan a mesémet. Ismered Coude-ot, a Nemzeti Hang tükárját. Nem. Helyes. Tehát légy szives, de ne feledd el, vidd el hozzá a kéziratot, ha elkészültél vele; aztán pedig nézd át magad a korrekurát. A korrekúra egy kissé bárgyu. Coude pedig egész este dominozik a szerkesztőségben. Azért tehát... Igen; természetesen! A viszontlátásra! Igazán kedves vagy! (Elsiet.)

II. jelenet.

Reggeli 9 órakor. A Balbus-család még pongyolában; Auguste Balbus ma reggel nem ment el a hivatalába. A fiatal asszony, madame Balbus, türelmetlenül várja a szoba leány visszatértét, akit a Nemzeti Hangért a tőzsdébe szalajtott.

Balbus: Anyira érdektészítő ez a regény?

Madame: Oh, édes-m! el sem képzelheted! Soha sem olvastam még ilyen igazán érdekes regényt. Nem is értem, hogy te miért nem olvasod?

Balbus: Van is nekem időm az olvasásra!

Madame: Oh! öt percnyi szabad idő naponta! Olyan szép! Lehetetlen elképzelned, mennyire érdekes. A mai folytatást nekem is el kell olvasnod. Közben majd elmondom neked az előzményeket. Már 46 folytatása jelent meg.

Balbus: És miről szól a regényed?

Madame: Hát figyelj ide. Valami Claude Fatal nevű falusi orvos egy kis leányt talál, már egészen megdermedve, a havos; haza viszi a kis névtelent és megmenti az életét. Már most képzeld el: ez a kitett gyermek — mint később kiviláglik — de Chateclair másodsorú nősült s a felesége (akit általában Poison herczegnőnek neveznek, mert rossz szívű nő és még rosszabb feleség) — pedig Fatal orvosnak az elzűlött felesége volt; olyan asszony, akit az első ura egy téli éjszakán elkergetett a házból. Ezt a titkot senki sem tudja, csak a kastély egy öreg szolgéja, akinek Parfait a neve. A herczegnő olasz úrnak adta ki magát és bitorolva a Rollina grófot nevet, mint ilyen került az előkelő körökbe.

Várj csak; ez még semmi. Képzeld el már most, hogy a talált gyermek felnőtt, immár 23 éves, szép és ártatlan leány, aki szerelmes egy Léonard nevű tengerésztiizbe. Ami a leányt illeti, senki sem ismeri őt a valódi nevén, mert Claude Fatal annak a napnak az emlékére, amelyen őt a megfagyástól megmentette, a Glorouse nevet adta a kisasszonynak. Az a nap tudniillik az 1830-isi dicsőség napjának volt az évfordulója.

A nagyvilágból.

— Ha az ember nagyherceg. Ra az ember Francziországban utazik s hozzá meg nagyherceg, sok mindenfélét megengedhet magának, például a vonatot is megálli hatja. Mikor a Nizza és Marseille közt közlekedő gyorsvonat a napokban a carabaceli alagut-hoz közeledett, egy elsőosztályu kocsiiban valaki meghuzta a vészféket. A vonat megállt s a személyzet az illető kocsihoz rohant hogy mi lehet a baj. Egy orosz nagyherceg ült benne a feleségével s nyugodtan figyelmeztette a személyzetet, hogy a kocsi lámpája nem ég, pedig az alagutba érnek. A személyzet nyomban teljesítette a nagyherceg kívánságát s a vonat tovább indult.

— Virchow balesete. Berlinből írják lapunknak: Virchow tanárt tegnapelőtt midőn a Leipzigerstrassen leaker szálni a kocsiról súlyos baleset érte. A 80 esztendőös öreg ur lábát törte eszméletlenül terült el a földön. Szerencsére a járókelők ráismertek kocsira ültették és lakására szállították a hol most gondos ápolásban részesül.

— A megsértett angol színészek. Londonból jelentik hogy az ottani színészek nagyon fel vannak háborodva a király és az egész udvar ellen. Ennek a felháborodásnak az oka, hogya norfolki herceg hat előkelő peer-asszonynak vonakodott engedélyt adni arra, hogy koronázási ünnepélyek szertartásainál részt vegyenek, csak azért, mert ezek az előkelő hölgyek valamikor színésznők voltak. A megsértett hölgyek e határozat ellen az angol felsőház privilégium bizottságához akarnak felelősséget és ha itt sem nyernek elégtételt, akkor a királyhoz mennek panaszra. Londonban azt hiszik, hogy az érzékenyen megbántott hölgyeknek, minden erőlködése hiábavaló lesz.

Balbus ur szórakozottan hallgatja a Claude Fatal szerencsétlenségét, amikor végre megérkezik a szobalány a lappal.

Madame: Auguste! Olvasd fel a folytatást: te az ablak mellett ülsz.

Balbus előbb átfu'ja a tőzsdei számok jegyzetét és madagaskári táviratokat. Azután belekezd a Poisson hercegnő 46lik folytatásába.

Balbus (olvas): «Glorieuse ezen a reggelen igen korán kelt. Vidám napsugár löpődött be a szűzies szoba kárpitján át. A fiatal leány felöltözött, hogy a kertbe siessen és amint kilépett aajtán, hirtelen eszébe jutott, hogy már két nap óta nem mosdott. Nem mosta meg sem a kezét, sem a kezét. Gyorsan megnedvesített tehát egy kendőt s azzal megtörölte az orrocskáját, meg a füleit. Ekkor érezte amint valaki átfogta a derekát. A jó doktor Claude Fatal állott mögötte, aki hirtelen csókot lehet a szép ajkakra és meg is ismételte ezt a vállalkozást egy második, még hosszabb csókokkal...

Madame: Nem az nem lehet...

Balbus: Olvasd magad, ha nekem nem hiszed.

Madame: Csakugyan, Sajtóhába. lesz.

«Homlok» helyett «ajkakát» nyomtatnak

Balbus (olvas): — Tudod e, ki van az ajtó mögött? kérde Fatal orvos. «Az öreg Parfait, a kastélybeli szolga» «Jöjjön be,» válaszol Glorieuse. «Nygedül ő képes az igaz

— Musolino a törvényszék előtt. Rómából jelentik, hogy Musolino bűnygyében márczius végén tartják meg végtárgyalást a luccai esküdtbiróság előtt. Musolino még mindig a catanzaori börtönben van és nemcsak ellene hanem pártfogói ellen is folyik a vizsgálát. Tekintve azt, hogy ezek igen nagy számban vannak. monstretárgyalásra van kilátás.

Munkanélküliek.

Debreczen, jun. 7.

(—) Pár év óta nagyon sokat emlegetjük a munkanélkülieket, amiről maguk az emberiség proletárjai gondoskodnak leginkább s mert valósággal sok a munka nélkül tengődő erő, sőt mi több, mindegyre nagyobbodik a számuk: kormány és hatóság, társadalom és sajtó csaknem naponként foglalkozik velük s miaden erejével azon van, hogy a lehetőség határai között foglalkoztassa őket s biztosítsa nekik a mindennapi kenyeret s a létfontartásához szükséges föltételeket.

Határozottan állami föladat a munkaerő foglalkoztatásáról gondoskodni és az államot e föladatának teljesítésében támogatni hatóságnak, társadalomnak, sajtónak hazafiúi kötelessége, mert alig képzelhető nagyobb nemzetgazdasági veszteség, mint a munkaerő hevertetése, a téltenség, mely egyrésztől semmi produktivitást nem eredményez, másrésztől a meglévő vagyont emészti föl. Csakhogy azért roppant abszurd helyzeteket teremtene az olyan fölfogás, mely tisztán az államra hagyatkoznék s azt kívánná, vagy pláne követelné, hogy az állam gondoskodjék mindenkiről, mint a miképen ezt a munkanélküliek üléseiken, petícióikban s uton utfélen hangoztatják.

Mielőtt e szociális kérdésben véleményt akar valaki mondani, tisztában kell lennie azzal, hogy voltaképen miben áll az a munka nélküliség, mi idézte azt elő, mik annak

ságot felderíteni születésem titkából. Az öreg szolga, akit már meggörnyesztett az aggság, belepett. «Hagyjon magunkra,» kérte Glorieuse az orvost, aki csakhamar elhagyta a szobát. A fiatal leány ekkor hirtelen az öreg vállára borult és hevesen, szenvedéllyel megcsókolta az ajkait. l.

Félibeszakítja az olvasást. Ez a te regényed izléstelen.

Madame! Lehetetlen hogy úgy legyen, amint felolvasod.

Balbus: De hát olvasd magad!

Madame: Akkor az csak valami praktika lesz. Bizonyosan a leánynak valami praktikája.

Balbus: Elég bizar praktika egy fiatal leány részéről. (Olvas) «Az öreg kijelentette, hogy elérkezett a nyilatkozat ideje... Huszonhetedik fejezet. A tengernagy boszuja. Mit mivel ez idő alatt Léonard?»

Madame (lelkesen): Meglásd milyen rokonzenes ez a Léonard! Ez az a tengerész tiszt: hisz tudod; a Glorieuse jegyese. Igazi mintaképe a becsületességének a tökélynek és a lovagiasságnak!

Balbus: «Léonard mialatt a tengernagy özvegyéhez indult, gondolatban összegezte a mai reggel folyamán gyűjtött pénzeket. Öt venőt frankot csikart ki Georgettetől. Irma, mint rendesen, első helyre került Léonard számláján: 70 frank erejéig nyitotta meg a tárczáját.» (Félibeszakítja az olvasást.) De hisz nem épen a tökélynek s a becsületességnek a mintaképe ez a tengerésztiszt!

okai s vajjon az a munkanélküliség egyúttal közveszélyes e; csak azután lehet az orvoslásra gondolni s e fölött a szociális probléma fölött helyes véleményt mondani.

A rabszolgaság s a jobbjátság idejében szó se lehetett munkanélküliekről. Akár foglalkozott a munkaerő, akár stagnált, az a régi világban egyremént. A rabszolgatartó, a földesur gondoskodott arról, hogy a munkanélküliség inséget ne okozzon, hogy a misera plebs a mindennapi élet nélkülözhetetlen szükségleteiben hiányt ne szenvedjen. Nálunk, Magyarországon a mai szociális kérdések a jobbjátság fölszabadulásával támadtak föl, amikor minden ember a magurává lett s egyúttal a maga koldusává. A teljes örendelkezési jog, szabadság teremtette meg ezeket a modern nyavalyákat. Maga ura lévén a munkásosztály, akkor dolgozott, amikor neki tetszett, akkor sztreikolt, amikor jónak látta, olyan munkát s annyi munkát vállalt, amilyen és amennyi neki jól esett s szabadságában állván a heti bérét, napszámát gusztsusa szerint megtakarítani, vagy elenni, inni, bekövetkeztek a mai furcsaságok.

Nagyon téved, a ki azt hiszi, hogy huszharmincz évvel ez előtt nem voltak munkanélküliek. Voltak bizon. A kőművesek, cserepesek, ácsok, téglavetők stb., a kik csak tavaszkor kezdték a munkát s tél kezdésén kénytelenek voltak abbahagyni; míg a fagy és hó tartott, nagyobbára munkanélküliek voltak s mint a hangya, mag a maga télen át abból éltek, a mit nyáron kerestek. Sok egyéb iparág munkása, ki a nyári munkákkal kapcsolatban álló foglalatosságot üzött, télen munka nélkül élt megtakarított filléreiből s a mikor megindult a tavaszi munka, újra dologhoz fogott. Így volt ez mindig, csak hogy akkor nem csináltak a munkanélküliségből olyan nagy csudát, mint ma; nem pedig az oknál fogva, mert akkor a

Madame: Azt tenem érted. Igaz, hogy én sem tudom, mit akar az író ezekkel a nőkkal és a pénzekkel; de ha olvastad volna az eddigi folytatásokat, magad sem tételeznél föl Léonardról rosszat.

Balbus: De világos, hogy ez ur a kedveseivel fedeztetni a kiadásait! Izléstelenység, ilyen szerepet adni egy tengerésztisztnek! Ha ezt nevezed irodalomnak, akkor szerencsét kívánok. Csinos dolog!

Madame (töleynnyel): Ismétlem, hogy Léonard képtelen erre a becstelenségre! És ha mégis így cselekedett volna, akkor annak bizonyára sokkal nevezetesebb az intencziója. Én azt mondom, hogy ez igen is érdekes... Folytasd!

Balbus: «Léonard megérkezett a tengernagy özvegyéhez.»

Madame: Az nevelte föl Léonardot. Igazi angyal az a nő!

Balbus: «Amikor megpillantotta a fiatal embert, a nyakába borult. — »Jér! jer!« kialtotta felindultan és magával vonszolta őt a szoba háttérébe.»

Madame: Lehetetlen!

Balbus: Ugyan ne hosszants! Csak nem hiszed, hogy kitaláltam! Olvasd magad.

Madame: Lehetetlen, hogy ilyesmit kövessen el!

Balbus: Olvasd magad!

Madame (felháborodva): De hiszen a tengernagy özvegye a Léonard nagyanyja!

munkanélkülük kenyere biztosítva volt, most azonban a munkanélküliség — inséget jelent s ez veszedelmes.

Az óriási kultúra, az erőszakolt fejlődés, mely a világ valamennyi munkaerejét mozgósította s az emberek vagyoni, képességét lekötötte, megteremtette azt a reakciót, mely manapság országszerte aggasztóan tapasztalható. A túlprodukczió, vagyis dagály után bekövetkezett az apály.

Sokkal több a munkás, mint a meny nyi a munka s különösen télvizidején, a mikor a külső munkák mind szünetelnek, na gyon sok munkaerő hever parlagon. Erről azonban az állam, a hatóság, a társadalom, a sajtó nem tehet. Ez a kor szelleme, a mely mindennél hatalmasabb.

A bajon azonban, ha radikálisan nem is segíthet a világ, elviselésén könnyíteni talán lehetne. Segíts magadon, az Isten is megsegít elvéből kiindulva, az lenne leghelyesebb, ha minden munkás két három féle mesterséget tanulna s a mikor az egyik befagy, elővenne a másikat. Ha a kőműves, cserepes, ács, téglavető egyéb mesterségben is birna járatossággal, nagyon valószínű hogy az építkezési munka szünetelése alatt nem szaporítaná a munkanélküliek számát.

Amerikától tanulhatnánk, a hol az emberek sokkal élelmesebbek s többet dolgoznak és kevesebbet sopánkodnak. Nappal a serdülő gyermek dologba áll és munkával keresi kenyerét, estétől éjjelig iskolába jár, hogy a munka mellett más irányu képesítést is szerezzen. Az iskolában a gyermeket mind a két kezük használatára tanítják, hogy ha felnőnek a balkezüket épp úgy használhassák, mint a jobbát. Ez okos dolog. A mi embereink nem hogy dolgozni, de még enni se tudnak balkezével; csak segítségül szokták a jobbhoz igénybe venni. Nálunk a kőműves cserepes egy világért sem menne fát fűrészelni, mert ez derogál neki, holott minden munka tisztességes, ilyen és ehhez hasonló körülmények idézik elő a munkanélküliséget. É bajon azonban maga az állam seha sem segíthet.

Magának a munkásosztálynak kell helyesebb fölfogásra ébrednie s az életviszonyokhoz alkalmazkodnia. A vagyonfelosztás csak ideig óráig változtat a helyzeten. A jobbagység fölszabeditásakor volt vagyonfelosztás. Mit használt? Rogyásig eladósodott a nép s a nyomor nőttön nőtt.

Az életrevalóság, munkás, okos, ügyes, takarékos életmód, a sokoldalúság és mindenben használatosság csökkentheti a munkanélküliek ijedelmesen szadorodó nagy numerusát. A megélhetéshez szívesen segít az állam s ez állami élet minden faktorr; csak ne legyen a munkásosztály élehetetlen, ne akarja magát eltartatni,

Ki-ki keresse meg maga a mindennapi kenyerét s ne várjon sem alamizsnát, sem sült galambot.

Belföldi dolgok.

A hármasszövetség. A Times bécsi levelezője a következőket jelenti azokról a híresztelésekről, a melyek szerint Franciaország és Olaszország közeledése Olaszország kilépését a hármasszövetségből vonná maga

után. Ez a közeledés egyáltalán nem tekintendő előjelenetül annak, mintha Olaszország kiakarna lépni a hármasszövetségből. A hármasszövetség helyzete ma ugyanaz, mint mielőtt Olaszország és Franciaország megkezdették a tárgyalást a közép-tengeri kérdésekről és a leghatározottabban állíthatjuk, hogy semmi komoly jelenség nem vall arra, mintha a hármasszövetség bomladoznék. A nézetek tisztázása Róma és Páris között mindenestre Olaszország szövetségeseinek teljes helyeslésével találkozik, miután megszünteti az olasz-francia feszültséget, a mi ben Ausztria Magyarország és Németország mindig az európai szemhatár fekete pontját látták.

Az új jaákai apát. Szombathelyről jelentik: Stegmüller káptalani helynök e hó 2-án iktatta be Kollányi Ferencz jaákai apátot új melbőségába. Kollányi gróf Széchényi Miklós győri püspök fogja február elején Budapesten apáttá szentelni.

A boerok szabadságharcza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 7.

A délafrikai harcztérről adott tudósításainkat többször e szavakkal zártuk: a harcztérről semmi újabb értesítést nem kaptunk. Hogy miért hallgatott gyakrabban, — különösen az utóbbi napokban a híradás — annak okát most deríti fel a Netherland.

Az angolok ugyanis, ha öregekből és nőkből álló menekülők táborát megtámadják és ellentállás hiányában győznek; ha a boerok szokásaik szerint a támadás után a szélrózsa minden irányában szétszóródnak, hogy egy előre megjelölt helyen ismét összejöjjenek; ha néhány őrizetlen nyáját elfognak, — hogy diadallal kürtöltetik szét lapjaik által országának világnak, hogy ütközetet nyertek, hogy a boerokat szétverték, hogy nagy zsákmányt hódítottak. Ellenben a boerok győzedelmes támadásairól — csak a veszteség oly nagy volt, hogy eltilkolni nem lehet — az angol lapok mélysegesen hallgatnak. Jogos volt tehát mindig feltevésünk, mikor az értesítésekben egyszerűen csak szélesedő állott be, hogy a harcztéren az angolok bajban lehetnek. Azért hallgat a táviratgyár, mert van mit elhallgatni.

Legújabb eredeti értesítéseink egész sor boergyőzelemről adnak számot, amelyekről azonban az angol lapok természetesen tudomást nem vettek. Így nem adtak hírt arról, hogy Dewet Heidelberg környékén, de la Rey Krügersdorpból kiszorította az őrséget. Beyers egy ideig megszállva tartotta Rustenburgot, és csak midőn kiegészítette felszerelését és elég élelmiszert szerzett be, akkor hagyta el önként a várost.

Middelburg, Springs, Ermelo, Carolina környéken — ahol tudvalevőleg Botha táborozik — minden nap vannak apróbb csatározások.

A Blondriver folyó mellett fekvő Utrecht mellett Botha a következő csellel urasztotta be az angolokat egy ütközetbe, amelyben azután súlyos vereséget szenvedtek. Bothának erős hadállása volt, de azért egy küldönczcel levelet menesztett Dewet-hez, hogy siessen segítségére, mert angol tul erő szorongatja. A küldöncz — mert maga is úgy akarta — az angolok kezébe került, mire ezek — már előre ujjongva a diadallnak — megtámadták a boerokat, kik azután majd az egész csapatot elfoglalták.

Deczember havában az angolok és a boerok közt történt és hírül adott összefüggéseken kívül, a két ellenfél kisebb-na

gyobb csapatai még tizenkét helyen vívtak meg egymással, és ezek a csatározások, — melyeket az angol lapok következetesen elhallgattak — kivétel nélkül a boerok győzelmével végződött.

Egyről-másról.

Dal.

Vándor darvak merre szálltok?
Szelid vidék hol vár rátok?
Elmentek-e az én
Rózsám háza fele? . . .
Ha arra utaztok,
Beszéljetelek velem!

Mondjátok el, hogy szerelmem,
Kifogyhatlan, véghetetlen! . . .
Mondjátok el neki,
Vándorló madarak
Hogy a szívem nála
Örökre ott maradt!

Mintha ellenkezésbe jutott volna ön magával a nagy természet, olyan különös időt remekel. Tében volnánk, és mégis tavasz van. Vagy talán a nagy természet szíve is meglágyult a földi sok nyomorúságon!?

Egy téli vihar következményei. Angliában szokatlan viharok dultak. A londoni »Daily Mail« írja, hogy a sürgönypóznák huzalok és állomások teljes megrongálódásán kívül a kereskedők és földművelők is töméntelen károkat szenvedtek. Eddig a kár túlhaladja a kétfélmillió koronát. A vasuti társaságok a nagy kőd miatt százával alkalmazták a felvigyázókat a sínek körül. Házak, épületek mentek tönkre, szarvasmarhák, juhnyájak a vihar áldozatává lettek. A tengerpartokon az áruraktárok is nagy károkat szenvedtek.

Kávélevélből készült szivarok. Borral francia tudós, azok számára, akik a dohányleves szivarokat nem bírják szívni, kávélevél szivarokat ajánl. Mint mondják, az ilyen szivarok igen kellemesek s kevesebb mérgező anyagokat tartalmaznak, mint a dohányból készültök. A kávélevél cigarettára is igen alkalmas és Párisban már árusítják is az új szívesítő legfrissebb élvezeti cikkéül.

Amilyen nehéz, olyan értékes. Königrätzben decz. 29-ikén egy esküvő volt, melyen párját ritkító epizód játszódott le. Mikor a fiatal pár eljegyzését tartotta, a vőlegény, Budilem Venczel gazda, megkérdezte leendő apósától Duchacsek József földbirtokostól, hogy menyit hozományt kap. Az após rövid gondolkodás után így szólt: »Az esküvő napján lányomnak ép annyi súlyú ezüst koronát adok, a menyit súlyú a lasz«. A vőlegény ebbe beleegyezett. Az esküvő előtt a menyasszonyt az összes nászvendégek jelenlétében egy decimal mérleggel csakugyan pontosan megmérték, miközben Morawek tanító fungált, mint mérőmester. A menyasszony a menyasszonyi díszszel egyetemben 62 kilót nyomott. Az após erre átment szalonjába és a vállán kihozott egy ezüst koronákkal telt zsákot, melynek súlya csakugyan 62 és fél kilogramm volt. Az após megjegyezte, hogy fél kilóval a zsák miatt toldta meg. A zsákban 13500 korona volt.

Házi gyógytár hajdan.

— január 7.

Rákóczi jobbkeze és a nemzeti küzdelem második főalakja, székesi gróf Bercsényi Miklós fejedelmi helytartó és főhadvezér köz tudomás szerint nemcsak tüzelő szabad-sághős, hanem a tudományok lelkes művelője is volt. Még elenségei is, köztük Heisler császári altábornagy, ki három évig volt Bercsényinek hadifoglya, mikor 1709-ben Bécsbe visszakerült, elismerte, hogy „nincs hozzá hasonló elméjű ember.”

A gróf ungvári palotája, mint az egykoru hivatalos leltár mutatja, valóban fényűzéssel és kényelemmel volt berendezve, könyvtára és jól felszerelt házi gyógyszer-tára pedig feltétlen figyelmet érdemel. Mikor javait 1701 tavaszán első ízben lefoglalták, gróf Brankovich írta össze az ungvári kastély ingóságait, melyben kiemeli a dus kézi könyvtár vegytani és gyógyászati műveit.

Az egyik bástya szegletszobájában 12. sajnos, közelebből meg nem nevezett nagyobb gyógyászati könyvet találtak kéziratban és más kilencz kisebb orvosi munkát. A könyvek egytáskák Bercsényiné, szül. Csáky grófnő birtokát képezték, kiről tudjuk hogy a szegényeket sajátkészítésű gyógyszerrel látta el és ezekről naplót vezetett. A gróf kézikönyvtárában a következő névszerint megemlített orvosi műveket találják:

Pauli de Sorbait: Isagoga medicar. Iastit. Alexii Pedemontani: De secretis Naturae Jacobi Vechery: Secreta medicinalia. Antony Legrand: Disc. de secretis naturae.

Több orvosi kézirat, herbarium, rendelmények stb. mellett ott volt Lippaynak-Horitus Posoniense, Liber de magia, Ildebr. Wolfgangus Chemiája. A kéziratok közül azonban eltűnt két orvosi munka, mit a grófnő irt volt magyarul.

A gyógyszer-tár inventáriuma, sajnos, igen hézagos, csak annyit mond, hogy benne mindenféle szerekekkel telt 106 doboz, 157 nagyobb, 195 kisebb olajos és fluidumos üveg, 7 ónszelence és 19 skatulya találtatott, a dolgozó asztalon pedig 7 szakkönyv. Milyen volt egyébként a felszerelés, nem tudjuk, mert a leltár csak annyit mond: „requisita apothecae necessaria frustra nro 7.” Mint látjuk, ez már igen is dusan felszerelt házi gyógyszer-tár lehetett és nem amolyan „patika-ládacska”, milyen az uri házakban akkor divatozott. Nagy veszteség, hogy a leltározó bizottság erről részletesebb jegyzéket nem vett föl.

NAPIHIREK.

— **Előfizetőinkhez.** Tisztelettel kérjük előfizetőinket, sziveskedjenek a következő évnegyedre előfizetéseiket megújítani. Kérjük azokat is, kik a lap árával hátralékban vannak, sziveskedjenek ezt mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

— **Gr. Dégenfeld József és az egyletek.** Gróf Dégenfeld József volt főispán igen sok egyetemen volt védnöke városunkban, mely tiszteletbeli állásról a főispánságból való távozásával leköszönt. Most a gyermekvédő

egyesület Kenézy Gyula dr. ajánlatára elhatározta felkérni a nemes gróft, hogy ez egyesületnél a védnöki tisztet továbbra is tartsa meg. Egyuttal jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak neki eddig eredményes munkásságáért.

— **Orvosi állás a Zion-egyletnél.** A Zion debreczeni betegs. egylet választmánya f. hó 4 én tartott ülésében elhatározta egy harmadik orvosi állás betöltését, mely állás az e hó folyamán tartandó tisztújító közgyűlésből fog betölteni. Felhivatnak tehát a városunkban legalább két év óta működő orvos urak, hogy ezen állás elfogatása iránti hajlandóságukat az elnökségnél legkésőbb f. hó 11 ig bejelenteni sziveskedjenek. Későbbi jelentkezések figyelembe nem vétetnek. Az előjáróság.

— **Felekezeti iskolaépítés.** A debreczeni gör. kath. egyház kérvényt nyújtott be a városi tanácshoz, hogy az építendő felekezeti iskola szükségleteihez 30.000 téglával és 5000 cseréppel járuljon a város. A tanács a jog-és pénzügyi bizottságnak adta ki véleménye zés végett a kérvényt, a mely fölött holnap dönt a bizottság.

— **Közlöny.** Mindig örömmel emlékezünk meg a magyarországi protestáns theologiák ifjuságának e hivatalos lapjáról, mely minden számával fényesen igazolja, hogy felelős szerkesztője, Nánásy Lajos, kiváló gondot fordít szerkesztésére s igyekszik magas nivaun tartani. A 9-ik szám fekszik most előttünk, melynek első oldalát Csengei Gusztáv ismert poéta igen szép költeménye tölti be. A költemény címe: „Az elveszett frigy láda.” Méltó arra, hogy minden protestáns ember elolvassa. Tóth Lajos „Gondolatokat” közöl. Mészáros János végett theologus értekezik a távozók utai és a visszahódítás katedra i utja címén. A lelkészképzésről Izsák Aladár folytatja magvas cikkét, míg a népvelézés neveléséről Szűcs László értekezik. — Nyárády László egy cikkben belföldi ügyekről tesz kimutatást. A theologiai fakultásról Czinkóczy János mond el érdekes dolgot, melyet Nagy Lajos igen szép verse követ „Édes anyáram” címén. A többi közlemények is érdekesek és érdekesek. A lapot különféle és szerkesztői üzenetek zárják be. Melegen ajánljuk e tartalmas lapot az érdeklődők figyelmébe.

— **A nőegylet üdvözlése az új főispánhoz.** A debreczeni jótékony nőegylet Bizáki Puky Gyula főispán, egy megleghangu levélben üdvözölte főispáni székeének elfoglalása alkalmából. Az üdvözítő iratot Koncz Ákos, nőegyleti titkár személyesen adta át a főispánnak, ki szives szavakban köszönte meg a nőegylet figyelmét, kijelentvén, hogy a nőegyletet az emberszeretet munkájában támogatni fogja mindenbe.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Debreczen város közigazgatási bizottsága ülést tartott ma délután három órakor a városháza nagy tanácstermében Puky Gyula főispán elnöklése alatt. A gyűlésen az egyes szakreferensek tették meg féléves jelentéseiket s a város múlt hónapi állapotáról történt beszámolás.

— **A vetőmagtermelés előmozdítása.** Darányi földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy a jó minőségű vetőmag terjesztésére 25.000 korona hitel megszavazását fogja a törvényhozástól kérni és az összeget fel is

vette tárczája jövő évi költségvetésébe. A termések fokozása érdekében ugyanis mindinkább szükségessé válik, hogy a bővebben termő növényváltozatok karoltassanak föl. Kívánatos, hogy a vetőmag nemesítés és termesítés minálunk is föllendüljön, annnyival inkább, mert a vetőmagvakért tetemes összegek vándorolnak a külföldre s e mellett a külföldi vetőmagvakért előnyös tulajdonságátunk csakhamar hanyatlík. Mivel a vetőmagtermelés éppen a gazdákra jár legnagyobb áldozattal, méltányosnak találta a miniszter, hogy a kezdésük állami támogatásban részesüljön. De mivel a vetőmagtermelés széleskörű szakismereteket feltételez, mindazokhoz, a kik állami segítség mellett termelni fognak jövő évben vetőmagot, e téren járatos szakembert küld a miniszter, hogy szaktanácsaikkal segítségére legyenek s ezenkívül a teljes garancia végett államilag ellenőrizteti ezeket a vetőmagtermelő-és nemesítőtelepeket. A vetőmag elfajzásának megakadályozása és a vetőmagfelfrisítés érdekében ezenkívül Darányi földművelésügyi miniszter azt is elhatározta, hogy jó minőségű vetőmagvakat oszt ki indokolt esetekben ingyen és kedvezményes áron a kisgazdák között.

— **Kecskemét Debreczenben.** Kecskemét város átdolgozni készül szervezeti szabályzatát s hogy ez annál sikerültebb legyen, a szomszéd törvényhatóságok szervezeti szabályzatát áttanulmányozza. Debreczen város tól is elkérte szervezeti szabályzatát, melyet készséggel adtak át tanulmányozás végett.

— **A hál után . . .** A farsang kezdetén éppen aktuális e kis história, melyet Aradról közölnék velünk. Némi udvös tanulságot is meríthetnek belőle a szerencsére már csak szórványosan található parlagi gavalérok kik alkalmadtán még egyszer mászor el szokták követni az ugynevezett „kitánczoltatást.” Egy aradmegyei faluban történt a hasonló eset, hol egy leány egy-egy ifjút röviden de határozottan kikoszorázott valami tánczmulatságban. A nyilvános, tehát mélyen megbánott gentleman égett a bosszu vágytól s mikor egy alkalmas pillanathan mégis sikerült tánczba röppentenie a rátartós hölgyet, felreiserhetetlen szándékkal lendült vele a nyitott ajtó felé. A kitánczoltatás azonban még sem sikerült a magáról megfélekedezett ifjút társai ebben megakadályozták. A szándék azonban nyilvánvaló volt s a mélyen megsértett leányzó bíróság elé vitte a dolgot mely a goromba legényt becsületsértés miatt 20 korona pénzbírságra ítélte.

— **Puskaműves katonák.** Iparos körökben több ízben merült fel panasz az egyes iparhatóságok ellen, mert a tényleges szolgálattal levő iparosoknak is adtak iparendélyt, hogy a kaszárnyán kívül is vállalhattak munkát. Utóbb a puskművesek folyamodtak a miniszterhez, hogy tiltsa el a katonákat a magániparüzéstől. Ebben a tárgyban ma érkezett Debreczen városához egy leirat, melyben tudtára adja a miniszter a másodfoku iparhatóságnak, hogy a tényleges szolgálattal levő puskműveseknek eltiltja a magániparüzését és felhívja az iparhatóságokat, hogy nekik iparendélyt ki ne adjanak.

— **Rablótámadás.** Halász Sándor elepi tanyást ugyancsak megrémítették a napokban. Halász Sándor, ki idős ember, egy öreg asszonnyal lakik a tanyán. Tegnapelőtt este kilencz óra tájban bezörgettek az ablakon. Az öregasszony megnyitotta az ablakot s ki-

tekintett, de hirtelen rémülten hanyatlott hátra. Több embert látott az ablak alatt, kik pénzt követeltek. Midőn felszólításukra semmi válasz nem érkezett, az ajtót igyekeztek betörni, de az erős tőgyajtó ellent állott. Az ablakon sem hatolhattak be, mert az erős vasrostélylyal van ellátva. Így aztán rémítő káromlás között tovább mentek. A két öreg kétségbeesve töltötte el az éjt s reggel jelemlést tettek a rendőrségnek, mely most nyomozza a vakmerő támadókat.

— Gyilkosság véletlenségből. A balaton kereszturi malomba tegnap délután beállított egy gazdaember és töltött fegyverét letette az egyik sarokba. Az egyik molnárlegény kezébe vette a puskát és ennek a tulajdonosa intett a legénynek, hogy tegye le, mert a puskát tölve van. Alig hogy az intelem meg történt, elsült a puskát és egy a malomban levő tizennyolcz éves leány halálosan találva holtan terült a földön. Az esetről a csendőrségnek jelentést tettek és nyomban megindították a vizsgálatot.

— Petőfi koponyája. Petőfinek állítólag feltalált koponyájáról folyt a szóvita egy ifju szecsessiós költőkből álló társaságban. Némelyek hajlandók voltak elhinni a képtelen hírt, sokan azonban nem. A vitának egyik ifju titán vetett véget a következő kijelentéssel.

— Kár erről vitatkozni. Össze kell hasonlítani Petőfikoponyáját az enyémrel mert Petőfi koponyájának alakata teljesen megfelel az Enyémnek.

— Igen — jegyzé meg a társaság egyik malicziózus tagja: Petőfié most, fájdalom, éppen olyan, mint a tied, mind a kétő — üres.

— Életunt pintérségéd. Nyomorba sülyedt. Nem volt betevő falatja. A nagy város csillogó fényében csak a kétségbeesés köde borult feléje. Sokan vannak ilyenek. E sok közül való volt Szamos János pintérségéd is. Sokáig küzdött a nyomorral, de jobb jövőt hiába várt. Elhatározta, hogy elemészti magát. Tegnap reggel a Margit fürdőnél a kisvasut sinjére feküdt, hogy a közelgő vonat kioltsa életét, de terve nem sikerült, mert a mozdonyvezető észrevette s megállította a vonatot. Az öngyilkos jelöltet a büntető osztályhoz vitték, hol lezárták s ha büntetését kitöltötte, eltoloncolják szülőtte földére. Haljon meg ott, ha úgy tetszik neki s ne kompromitálja Debreczont, hol az emberszeretet nagyban divatozik.

— Alma — Januárban. Jász-Alsó-Szent Györgyről írják, az egyik gazda kertjében a langyos időjárás nemcsak kivirágoztatta az almát — hanem a fa még — gyümölcsöt is termelt. Januárban — ideai alma csakugyan nagy ritkaság ennek hallatára talán még Ben-Akiba is változtatna egyet eléggé ismert híres mondásán.

— Elgázolás. Tegnap délután a Hatvan utcán izgalmas jelenet játszódott le. A Bethlen utcából sebeshajtással jött a dr. Kovács József kocsija. Az uton akkor akart keresztül menni Soitész Károlyné és későn vette észre a rohanó kocsit. A kocsi elütötte a nőt de a kerekék nem mentek keresztül rajta így kisebb zúzódásokkal menekült meg veszélyes helyzetéből. A vigyázatlan kocsis ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

A párbaj ellen.

Debreczen, jan. 7.

A párbajellenes mozgalom egyre szélesebb medret vág magának a magyar társadalomban, amely fokozódó érdeklődéssel s fokozódó komolysággal egyengeti számára az utat. A mozgalom nem csupán úgy terjed, hogy egy bizonyos körben szélesedik, hanem időről időre folyton új meg új társadalmi réteget von maga után. Most arról értesítenek bennünket, hogy amíg a párbajellenes mozgalom a maga komolyságában ugyszólván csak a legutóbbi időkben hódít tért Magyarországon, addig a most tevékenységbe lépett tényezőknél is fontosabb helyről, egy bíróság részéről már harmadéve igen figyelemreméltó és harározott állásfoglalás történt a párbajmánia ellen. Iglórról értesítenek bennünket, hogy az ott levő kir. járásbíróság még 1899-ben a következő végzést hozta egy párbajjal elintézett becsületsértési ügyben.

1899. B. 164.2.

Helle Oszkár lőcsei kir. törvényszéki irnoknak Lelkes Kálmán bírói végrehajló elieni becsületsértés iránti feljelentési tárgyában, Helle Oszkár magánvádoló, a bírósághoz intézett beadványában a vádat vizszavonja.

Végzés.

A becsületsértés miatti vád visszavonván ezenügyben a további eljárás beszüntetetik s erről úgy Helle Oszkár magánvádoló mint Lelkes Kálmán értesítenek.

Tekintettel azonban arra, hogy Helle Oszkár magánvádoló beadványában azt hozza fel, hogy azért vonja vissza a vádat, mert a közte és Lelkes közti ügyet ő a lovagiasság szabályai szerint fegyveres uton elintézték, — a bíróság ezen reklámszerű tüntető nyilatkozat alapját képező cselekmény büntethetőségét hivatalból észleli s az iratokat a kir. ügyszéssel közli, annyival inkább, mert a XIX ik század végén, illetve a XX-ik század küszöbén, a kor szellemével nem tartja összeegyeztethetőnek a párbajozást s a társadalmi előítéletek nyugtatól is független magyar királyi bíróság, a törvénysértést a vádhatósággal közlendőnek találja.

Kelt Iglón, 1899 évi július hó 27-én.

Esttel

P. H.

kir. albiró.

A bíró dicséretes eljárásának értékéből természetesen mit sem von le az a körülmény, hogy büntetőtörvénykönyvünk nagy tévedése folytán a párbaj mint privilegizált cselekmény különös beczezésben részesül. A bíró megtette a magáét, s nem az ő hibája hogy a törvényhozás nem teszi meg.

A párbaj intézménye ellen különben, mint bennünket értesítenek legújában Nagybecskerek városa foglalt állást, s a város polgármestere, dr. Grandjean József Szeged mintájára indítványt fog tenni a törvényhatóságnak a párbaj elleni képviselethez az ügyben intézendő felirat tárgyában, amelyet majd a város országgyűlési képviselője utján nyújtanak be a képviselőháznak.

Színház.

MŰSOR.

Keddén, január hó 7-én, bérlet 80 ik szám »B« — Szőke Sándor szerződött tag első felléptéül: Alfonz ur. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Dumas Sándor.

Szerdán, január hó 8 ikán bérlet 81 ik szám »C« — ujdonságu először: A páholy. Bohózat 3 felvonásban.

Csütörtökön, január hó 9 én, bérlet 82-ik szám »A« másodsor: A páholy.

Pénteken, január hó 10 én, bérlet 83 ik szám »B« — Svihákok. Vig operette 3 felvonásban.

Szombaton, január hó 11-én, bérlet 84-ik szám »C« — A suhancz. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerette: Konti József.

Vasárnap, január hó 12-én, két előadás; délután 3 órákor, félhelyárrakkal: A bor. Falusi történet 3 felvonásban; este 7 és fél órákor, bérletszűnetben: A Szent-Iván éji álom. Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Shakespeare.

A tót leány. Almássy Tihamér sok népszínművet írt, de egyik sem emelkedik a közepesnél magasabbra. Őka ennek abban rejlik, hogy Almássy rendszeren a primadonnák kedvéért írta népszínművét s kaptafa szerint gyártotta meg. Ilyen a Tót leány című népszínműve is, melyet Blaháné kedveért tákolta össze. Meg van ebben a sablon szerűség, a színpadi hatás teljes kiaknázása, de teljes egészében hidegen hagyja a nézőt. Almássy nem is ismeri a tót népet, legfeljebb könyvből s hogy mégis őket szerepelteti, őka az, mert valami kaviárt kellett adni az élvővár budapesti népnek. Írt ő különben mindefféle nációról népszínművet. Előhozta a cigányt, a zsidót, meg a jó Isten tudná: mi mindent.

Tegnap este, hosszas pihentetés után, színpadunk színpadunkban ez a csinált darab, melyben nincs lélek, nincs jellemzés. A czimszerepet F. Kállay Lujza asszony játszotta igen szépen, bebizonyítva, hogy fél felbukkanó nagyságokkal szemben is hivatott népszínmű énekesnő, aki komoly készültséggel lép színpadra s nem keresi a hatást külsőségeiben. A szerelmes tót leányt láttuk minden mozdulatában s remek játékkal éltképezzé tette ezt a sovány darabot. Székely Gyula Bandija sok igyekezetet árult el. Sokat kell még tanulnia, míg osztatlan dicséretben részesül. Nagy Gyula is a régi jó volt. Szathmáry kitűnő játékát felesleges dicsérni. Takács Mariska nagyon is szaloniansan fogta fel szerepét. Ha parasztot játszik valaki, ne affektáljon, hanem tőgyökeres paraszt legyen. Annál jobban játszott Szabó Irma, aki minden szerepében eltalálja a helyes utat. Még Sarkadit említjük meg, ki a lódoztort mutatta be ügyesen, nagy derűség mellett. Közönség több is lehetett volna. Egy rossz népszínmű is többet ér, mint holmi trivial operett.

Mulatságok.

Farsangi Naptár.

Január 11-én. IZR. nőgyűlet tea estélye Bikában.

Január 16 án. Gazdászok tánczestélye Bikában.

Január 19 én. Asztalos ifjuság bálja a Bikában.

Január 25 én. Kereskedők bálja Bikában.

Január 25-én, Függetlenségi-Kör tánczestélye.

Január 26 án. Polgári Kör bálja Bikában.

Február 1-én. Kőművesek Iparosok és segédek zárkörű társaságának Koronában.
 Február 2-án. Bohóc-estély Bikában.
 Február 5-én. Iparos-Kör bálja Bikában.
 Február 15-én. Filléregylet tea-estélye Bikában.

Kossuth hintója.

— január 7.

Érdekes történelmi ereklyére tukkanak Balázsfalván.

Hónapokkal ezelőtt ugyanis az érseki udvarba hívták Lukács József kocsigyártót javítani. Az öreg kocsis egy ócska színben megmutatta neki azt a hintót, amely egykor Kossuth Lajosé volt.

Lukács nem akart hitelt adni az állításnak s öreg emberektől, meg a kocsistól tudakozódott afelől, hogy csakugyan Kossuth Lajos disz hintója volt-e a kocsi?

Az emberek mind megerősítették ezt az állítást, s elmondták, hogy régebben, s szabadságharc után a balázsfalvi püspökök használták ezt a diszhintót.

Lukács erre, szegény ember léttére, nyolczvan koronát ajánlott meg a kocsistól, de ajánlatára mindeztideig nem kapott választ; ő több magyar urat vezetett be a szinbe a kocsi megtekintésére, amelynek szövegéből mindenki vitt magával egy darabkát emlékül.

Lukács ezután lement Nagy-Enyedre, s ott is elmondta a rozoga hintóról, hogy az erekiye Kossuth Lajostól való. Hogy jó hazafi és igaz járathat van, erre nézve felmutatta 1891-ben Kossuth Lajostól kapott táviratát, mely így szól: „Áldást kívánok szüle tésnapom évfordulójához, köszönöm. Áldás lesz, ha utolsó lesz; az lesz, remélem. — Kossuth.”

A megyénél írásba vették, amit a kocsis mondott, de még eddig semmi intézkedés sem történt a kocsi megszerzése iránt.

A hintó szíjakon nyugszik, mint általában a régi kocsik, hátsó kerekei igen magasak, míg az első alig félakkorák. A két ajtón medvét ábrázoló czimer van festve, amelyről Lukács azt hiszi, hogy később valamilyen püspök festette rá.

Bizonyára élnek még olyanok, akik tudni fogják, hogy tényleg ilyen külsejű volt-e Kossuth diszhintója, s ha igen, akkor mielőbb meg kellene szerezni a Kossuth-muzeum számára.

Különbélék.

+ **Betegség,** [mint gyógyszer. Már többször volt rá eset, hogy az egyik betegség egy másiknak fellépése folytán teljesen elmúlt. Dr. Agachdancow, a moszkvai kórház igazgatója igen érdekes tünetről számol be. Egy fiatal embernek arczán, orrán, ajkán jó önkényes kórbaja volt, úgy, hogy a daganatok teljesen eléltelenítették. Kórházba vették fel, de ezután vagy nyolcz nap múlva orbáncz tamada meg az arczát, mire a duzzadások lassankint eltűntek s két hét múltán szintén magától meggyógyult. Valószínű, hogy az orbáncz bacillusai narezot folytatott a gümőkór bacillusaival a szervezetben és győztes maradt. Ehez hasonló tünetet már

gyakrabban észleltek s az orvosok buvárlata oda irányul: vajjon mesterséges betegségeknek a szervezetbe való oltásával sikerülne-e egyes fertőző kórokozókat gyógyítani.

+ **Vizsga.** Doktorkisasszony (a kérőjéhez): Helyes és most ismételve ajánlatát latin nyelven, hogy meggyőződjem róla, van-e arcyi műveltsége, a mennyit én megkívánok.

+ **Börzejátékos asszonyok.** A newyorki asszonyok egy része naponként tíz és három óra között a Herald-Square tőzsde termeiben szokták eltölteni az időt. Férfiaknak tilos a bemenet s csupán a nők játszanak, főleg, hogy ruházási költségeiket fedezzék. Tizenhétéves leányok, hatvanéves matróznak járnak gyakran fel s alá és eközben vesznek és eladnak papirosakat, értékjegyeket. A tőzsde igen látogatott, s ujabban több amerikai bank rendezett be épületében női tőzsdetermet — már reklám céljából is.

+ **A kifejezéstől függ.** Azt mondják, hogy az igazgató, kit ott hagyott, önnök mesés fizetést adott.

— Nem mesést, — feleli a művész, — hanem képzeletbelit.

+ **Maxim Hiram a léghejőzsről.** Maxim Hiram a londoni léghajózási klubban fölvásatást tartott az olyan légi járművekről, melyek a levegőnél nehezebbek. Mindenekelőtt Renard és Giffard kormányozható gömbjeiről szólt. Renardnak sikerült légi utjain a kiindulási ponthoz visszatérni, de petroleum motorral nem kísérletezett. Ez tette Santos Dumont, ki léggömbjét az eddig elért legnagyobb sebességgel hajtotta és szél ellen tért vissza oda, ahonnan fölemelkedett. Motorja és gömbje erős és könnyű volt, de aligha fognak ebben az irányban még jobb eredményeket elérni. Maxim véleménye szerint a jövő légi járműve nem léggömb, hanem a levegőnél nehezebb lesz és így olyan emelő erőre van szükség, mely a léghajó súlyát legyőzi. Azt hiszi, hogy az ilyen repülő gép alumíniumból fog készülni, de erősebb lesz a vasnál és petroleum motor fogja hozzá a hajtóerőt szolgáltatni.

Rablóvilág Svédországban.

— január 7.

A svéd rendőrség már esztendők óta irtó hadjáratot folytat egy titokzatos rablóbanda ellen mely hallatlan vakmerőséggel büntetést halmoznak és örökösen veszélyeztetik a békés polgári vagyoni és testi épességét.

A rablóromantika valósággal feléledt Stockholm város környékén és Svédország legnépesebb vidékein. Békés polgárok hajlékába fényes nappal álarozos rablók hatoltak be s hihetetlen ügyességgel ejtették tévedésbe az őrszemet álló rendőröket.

Aldozataikat rendszerint ingatlan bűnei meggyilkolták és mindenükből kifosztották. Faluhelyen gyakran tíz-tizenkét ház fedele gyuladt meg.

S midőn a lángok csaknem az egész falut elborították, megjelentek a helyszínen

a relytélyes banditák s elrabolták a szegény nép vagyonszámláját.

A svéd államrendőrség eredménytelen kutatásait most a véletlen vezette helyes nyomra.

Stockholmban a minap egy Britte nevű leánykereskedőnt tartóztatott le a hatóság. Ez a Britte nevű asszony czinkostársra volt a rablóknak s háza a rablóbandának gyűlöhelye.

A banda vezére egy Aakerberg nevű züllött ember, aki valaha békés polgár és tisztességes családapa volt s csak néhány év előtt tért rossz utra.

Uj pályáján csodálatos leleményességet fejtett ki. Bandáját pompásan fegyelmezte, remek áruhákat s álarozokat készített s bámulatos ötletességgel kovácsolta vakmerő terveit.

Aakerberget tíz társával egyetemben le tartóztatták, de a többi társai még javában garázdálkodnak s a minap is két rablógyilkosságot követtek el.

CSARNOK.

Az utolsó álom.

— Elbeszélés. —

Minden tagjárán reszketett s fel felsikoltott a hideg miatt. A rongyokat letépte róla a szél s a hideg tagyos föld megverezte arczát.

De már boldog! Leike elhagyta e szomorú valót s ott jár az álmok tündér birodalmában.

Mosolyogva jó elébe a mult. Ott lakik édesatyjával a kis faluban. A falusi nép irigylő a szépségét. A legények rajonganak érte. Olyan boldog, hogy felkaczag az álomban.

Azután újabb kép jó elébe. Kertészt látja, ki elbeszéli neki a nagy titkot. Majd apja házassága tünik lelki szemé elé. Itti, kerleli: ne tegye azt. Ne feledje el a boldogult édesanyját! Csuka Mátyás nem hallgat az intő szóra és hazahozzák egy napon vérbetagyva, meggyilkolva.

Nincsen többé senkije. Mehet a nagyvilágba. El is indul, hogy jövőt teremtsen magának. Hasztalan inti a koldusnő, belép a főváros zajos légtörébe, hol fénylik egyideig urimódban él. Elveszti ártatlanságát, becsületét, elveszti szépségét s ekkor kitaszítják, elűzik.

Nyöszörögve sikolt fel. Végerőkődéssel igyekszik felállani. Hosszas próbálgatás után sikerül is az neki. Ekkor megindul sebes futásban. Hajtja az az örült gondolat. Rá sem tekint a keresztre, mely az ut mellett száználmas tekintetet vet reá.

A Duna szöke hajjainak lassu zaja fülig hat. A főváros ezernyi fényvilága csillog felé a szürke homályban. A szegény nő ki-merülten ér a szép lárczhidhoz s egy éles sikoltással bejedobja magát a Dunába.

Sokáig küzdök a habokkal. Lemerül, meg felbukik. Az életöztön feltámadt koblében. Lecsukja száját, befogja az orrát, hogy bele ne menjen a gyilkos víz.

— Még egyszer végigálmódja azt az utolsó álomot. Elvonulnak előtte a mult és jelen képei, aztán elmerül.

A „Rendőri Közlönyben” harmadnap mulva következő értesítés jelent meg.

»Egy középidéjű, a szegényebb osztályhoz tartozó nő e hó 21-én éjjel a Dunába ugrott öngyilkossági szándékkal. A mentők hasztalan erőlködtek, nem tudták kimenteni. Holttestét az éjjel fogták ki a Dunából.»

A Rókus-kórnáz halottas szobájába vitték az öngyilkos nő hulláját. Nem ismerte meg senki. Onnan temették el egyszerű, gyakorlatlan deszkakoporsóba zárva.

A boldogtalan elérte célját. Leszámolt élete szenvedéseivel.

Bíró Magvas bizony soha sem gondolt Évára, kit ő tett boldogtalaná. A rendőri közlényben hidegen olvasta el a tudósítást. Nem is gondolta, hogy az a szerencsétlen öngyilkos ő maga kereste fel a Duna hullámaikat.

Még most is folytatja utált életét s nőveli az ily áldozatok számát.

Biráné, a sziveten nő, ki a szegény Évát oly kíméletlenül üzte ki a nagyvilágba, végre is megadta árát a rossz életnek, melyet folytatott.

Veszélyes, undok betegségbe esett és mindenektől elhagyatva fűtréngett ágyában. Nem volt, ki egy ital vizet is adjon neki.

Majdnem egy évig kínlódott a legretenebb fájdalomban. Még csak közelíteni sem mert felé senki, mert betegsége ragályos volt.

Midőn meghalt, nem kísérte senki koporsóját. A vén sírásó is átkozódva temette el.

A milyen mértékkel mért ő másnak, olyannal mérték vissza neki. A milyen volt élete, olyan lett halála.

Mert — tanuljátok meg, atyámfiai, hogy a ki a szegényen, az elhagyatottan nem könyörül, Isten sem irgalmas az oly emberhez és előbb utóbb sújtani fogja büntető kezével.

És még azt is tanuljátok meg a történetből, hogy nincs drágább kincs a becstelennél. Ne adjátok azt el soha muló dicsőségért, mert ha ezt elvesztettétek, hasztalan bírtok a világ minden dicsőségével, mégis nyomorultak lesztek.

Vége.

TEA SZÉTKÜLDÉSI ÜZLET

Farchy R. és társa

Budapest, Nádor utca 13.

szállít 1 Kilo tea vételénél elvámolva bérmentesen minden állomásra utánvét mellett, legfinomabb minőségben közvetlen behozatalu orosz és kínai teát

Cougo-tea 1/2 kilonként 2 frt — kr
Souchong-tea " " 2 " 25 "
Császár keverék legfi. " " 4 " — "
Mikado-tea " " 6 " — "

Moszkvai Moniug tea legfinomabb erede ti orosz csomagolásban 1 orosz font (körülbelül 42 deka.) 3 frt 50 kr.

Eckert — Edebraut-féle

gyógyhatásu

Természetes Likör

hegyi növényekből készítve jóízű gyomorerosító,

Vadászatokon, úgy kirándulások alkalmával

vizzel vegyítve kitűnő üdítőül szolgál. Legajánlatosabb háziszor

os. és kir. szabadalmazott

Likör gyár Alb. Eckert Grác.

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Október hó 1-től
— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		Vonat		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonal	1.28 délután		
P.-Ladány	8.10 este	Személyvonal	9.48 este		
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonal	1.50 délután		
Budapest	12.36 délután	Személyvonal	8.10 este		
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonal	5.45 reggel		
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonal	9.40 este		
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz.	5.34 délután		
Debreczen—M.-Sziget—Körösmező					
Királyhaza	5.10 reggel	Személyvonal	2.08 délután		
Körösmező	2.56 reggel	Személyvonal	12.41 délután		
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonal	10.50 éjjel		
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonal	4.56 délután		
Szatmár-Németi.	7.58 este	Tv. sz. sz.	12.03 éjjel		
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonal	8.50 este		
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonal	11.21 délután		
Szerencs	4.01 délután	"	7.03 este		
Szerencs	6.58 este	"	10.43 éjjel		
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonal	10.24 délelőtt		
Tisza-Füred	4.21 délután	"	7.58 este		
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	9.35 reggel	Vegyesvonal	11.16 délelőtt		
N.-Léta—Vértes	4.31 délután	"	6.13 este		
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonal	9.17 délelőtt		
H.-Nánásig	4.06 délután	"	7.29 este		
H.-Nánásig	11.20 délelőtt	"	1.18 délután		

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		Vonat		Indul	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08 reggel		
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonal	4.00 reggel		
Budapest	3.36 délután	Személyvonal	9.15 délelőtt		
Budapest	6.26 este	Gyorsvonal	2.03 délután		
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonal	7.05 este		
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonal	6.50 reggel		
Körösmező—M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonal	6.42 reggel		
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonal	3.45 reggel		
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonal	6.— reggel		
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonal	2.47 délután		
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonal	11.35 délelőtt		
Körösmező	10.12 éjjel	Személyvonal	1.22 délután		
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonal	5.— reggel		
Szerencs	12.07 délután	Személyvonal	9.03 délelőtt		
Szerencs	7.53 este	Személyvonal	5.10 délután		
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonal	5.25 reggel		
N.-Léta—Vértes	3.13 délután	"	1.05 délután		
Tisza-Lök—Debreczen.					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonal	5.06 reggel		
Tisza-Lök	6.25 este	"	2.35 délután		
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30 délután		
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonal	4.18 reggel		
Füzes-Abony	5.45 délután	"	11.35 délelőtt		

POLGAR SÁNDOR

magy. kir. szabad. nyert
orvosi mű-és kötszerész

BUDAPEST,

VII. Erzsébet-körút 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt rak-
tárát saját gyártmányu or-
vosi sebézi és beteg-
ápolás-tárgyakban.

Saját találmán u m. kir.
szabadalmazott: Polgarféle

SÉRV-ÖTŐ.

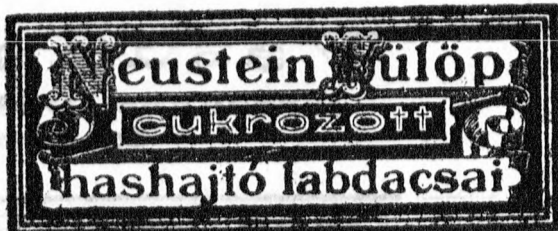
hasköti, görcsér-elleni gum-
mi-harisnya, orthopedia-ké-
szülékek, műlábak és ke-
zek stb.

Valódi francia különleges-
ségek F. Boeguerand fils pá-
risi gyarából.

Utánzás ellen véve 16302. sz. a. Részletes képe árjegyzék
ingyen és bérmentve.

Hirdetések

jutanyos áron felvételnek
a kiadó hivatalban.

(Neustein féle ERZSEBET labdaccai.)

SZEKSZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekeknek is
szívesen veszik

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekercs, mely 8 do-
bozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 40 fillér.

Készpénz előleges beküldése mellett bérmentve küldetik.

ÓVÁS! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határo-
zottan Neustein Fülöp hashajtó labdacseit. Va-
lódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett
védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Liptó” és „Neustein.
Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvény-
székileg védett csomagjainak aláírásunkkal van ellátva.

Neustein Fülöp

„Szent Liptó”-hoz címzet gyógyszer-tára
Wien, Plankengasse. 6.

Raktár Debreczenben: dr. Rothschnek V. Emil, Tóth Béla, Balázs Ödön, Mi-
halovits István, és Füleki Pál gyógyszer-tárában.

Aláírási felhívás

a Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet

VI. évtársulatába való belepésre.

A tagok korlátolt felelőssége mellett alakult

„Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debreczenben“

1902. évi január 1-én működésének és fennállásának V. évét tölti be s a már 1901. október 25-én megalakult VI-ik évtársulat meg-
kezdette működését.

Az elmúlt 5 év eredményei legjobban igazolják, hogy az intézmény gazdasági közszükséget pótol. 2000 tag 45000
törzsbetéttel 600,000 korona betét-tőkét gyűjtött össze szövetkezetünknel és a hitelüzlet fokozatos fejlődése biztosítékot nyújt
arra, hogy a szövetkezet tagjai, beléteik utau mint eddig is

6%-os kamatot

fognak az évtársulatok haszonrésze gyanánt kapadni.

Bizalommal hívjuk fel Debreczen város és vidéke közönségét a

VI-ik évtársulatba való minél tömegesebb belépésre.

A „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debreczenben“

évtársulatának vagyonát e tagok hetenként fizetendő törzsbetét képezik.

Egy törzsbetét (10 kr.) 20 fillér, mely az igazgatóság által megszabott időben fizetendő be a szövetkezet pénztárába. A
4 év elteltével az évtársulat vagyona a tiszta jövedelemmel együtt a tagok között törzsbeteteik arányában felosztatik.

A szövetkezet tagjait 6%-os kamattal mellett hitelnyújtással segítyezi s a kihitelezett összegek 4 év tartama alatt a heti
befizetések által törleszthetők.

Kölcsönök nyujtatnak a befizetett összegek 1/2 öd részéig bárkinek, továbbá jelzálogi biztosíték, személyi kezesség, érték-
papirok, vagy ezüst- és aranyemű kézi zálogok ellenében.

Az igazgatóság határozata értelmében a már megalakult VI-ik évtársulat ujonnan belépő tagjai már most 1902. január hó
1-seje előtt is igényt tarthatnak betétjeik nagyságához képest megszavazható kölcsönökre, a nélkül, hogy az f. év eimult heteinek
betétei ebből levonásba hozatnának, vagy a felek mulasztási illetékekkel terheltetnének.

A „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debreczenben“ a vidéki tagok heti befizetéseit megkönnyíti az által, hogy a
pénz bérmentes beküldését postatakarékpénztári chequek utján teszi lehetővé.

A VI-ik évtársulatba való felvétel iránt jelentkezések és aláírások a szövetkezet hivatalos helyiségében (Piac-
utca 83, sz. Geréby-ház). 1901. november hó 1-től kezdődőleg teljesíthetők.

Kelt Debreczenben, 1901. évi október hó 24-én.

„Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debreczenben“:

Weszprémy Zoltán
elnök.

Dr. Freund Jenő
igazg. jegyző, jogtanácsos.

Rásó Gyula
kir. tan. alispán a szövetk. elnöke.

Katz Jakab
alelnök.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.